

מושגי ההכרה	במוסר	בלימוד	בהבנה	בהשגה	בחיפוש האלוקות	בעבודת המידות	בהנהגה האלוקית	במושגי המקדש	באלקות
מחקר פשט	מוסר צולע	פירוש	הבנה סיבתית	מדע ברור	צימאון ללא פתרון	דרך הכובש	טבע וניסים מזדמנים	עמידה מרחוק	מונותאיזם אלוקים אחד
דעת דרש	מוסר עליון	באור	הבנה מוסרית	השערות	מפגש דרך השער	דרך הישר	נס שמתגלה בתוך הטבע	חצרות ד'	מחשבה היכלית פנימי בחיצון
שירה סוד	מערכת הקודש	הברקות	נבואה	דמיון עליון - חזיונות	מציאת הפתרון בצימאון עצמו	טבע מקודש	נס וטבע מאוחדים	היכל ד'	פאנתאיזם הכל אלוקות

טור א. **מושגי ההכרה** - שלושה ביטויים שעל פיהם ניתן מחלק ומסדר דברים רבים בכתבי הרב. ר' אמנון ברד"ך

טור ב. **במוסר** – על פי פסקה באורות ישראל ותחייתו י"ג שם מדובר על מוסר צולע [שנלחם בטבע ועלול ליפול למהמורות לעומת מוסר עליון בו כוחות הטבע נרתמים לעבודת השכל. ומערכת הקודש שם הכל הולך ביושר ממילא.

טור ג. **בלימוד** – על פי הקדמה לעין איה שם מחלק הרב בין ביאור לפירוש כאשר דבריו בעין איה נכתבים באופן של ביאור ונראה לנו שבאופן הזה כתובים כל כתביו.

טור ד. **בהבנה** – על פי פסקה ב' בישראל ותחייתו שם מחלק הרב בין הבנה סיבתית להבנה מוסרית כאשר ממד הרצון והחופש מופיע הרבה יותר בהבנה המוסרית. הנבואה הוספנו על פי השערה ועל פי ההקבלה לשורה הבאה.

טור ה. **בהשגה** – על פי פסקה באורות הקודש חלק א' היגיון הקודש נ' שם מגדיר הרב עצמו את שלש הקומות. יש הקבלה כמובן לשורה הקודמת.

טור ו. **בחיפוש האלוקות** – על פי המאמר צימאון לא-ל חי מדרגה א' מתאימה למצב הבעייתי מדרגה ב' של השער זה לראות את הדברים לא רק מצד עצמם הפשוט אלא מצד כל מה שנקשר בהם [מקביל גם ל"באור"] ומה שגנוז בהם. מדרגה שלישית מתוארת שם בפסקה האחרונה בה כל הגילויים הולכים ומתאחדים עם מקורם.

טור ז. **בעבודת המידות** – על פי מאמר הדור שם מתוארות שתי המדרגות הראשונות המכונות בשמות אלו המקבילות כמובן למוסר צולע ומוסר עליון [לעיל שורה ב.]. בחסידות נקראות איתכפיא ואיתאפכא המדרגה השלישית על פי הפסקה באורות ישראל ותחייתו י"ג וכן אורות התחיה כ"ב המושג של קודש כמדרגה מעבר לשתי אלו הראשונות שהוא בבחינת מעבר לטוב ולרע מופיע באורות הקודש.

טור ח. **בהנהגה האלוקית** – על פי הפסקה בישראל ותחייתו י"ג שם עושה הרב עצמו את ההקבלה בין הליכות חיי האדם היחידי [עבודת המידות] להליכות עולמים [הנהגה האלוקית בנס ובטבע] והדברים באים לידי ביטוי גם בפסקה י"ב שם.

טור ט. **במושגי המקדש** - אלו הביטויים שמבוססים על דבריו של הרב עצמו במאמר צימאון לא-ל חי. התאור שמופיע בתחילה מתאים לאדם שנמצא רחוק וחש ריחוק יש לו צימאון ואינו יודע איך למלא. אחר כך יש הצעה לכנס לטרקלין דרך השער זהו המצב של היות בחצרות ד' שהוא המצב הקבוע לעומת היכל ד' שזו מתנה ייחודית ורגעית. המצב העליון הוא היות בהיכל ד' ולענ"ד קרוב אליו הוא מה שמתואר שם בפסקה האחרונה.

בעין איה שבת ב בפסקה על אותו אדם שנשתנו לו סדרי בראשית. מקביל הרב בין מצב שהאדם טבעו קשה והוא נזקק להתגברות ולאיתכפיא עליו אדם כזה זקוק לניסים לעומתו אדם שטבעו טוב שעידן אותו והרי הטבע הולך אחר השכל אדם כזה יותר גדול והוא איננו זקוק לשינוי סדרי בראשית והרי ההקבלה בין מדרגת המוסר ותיקון המידות לבין הופעת ההנהגה האלוקית

אחר הפעולה המרשמת את תוכן ההתחלקות של שני ערכי האכילות, שהם באמת מכוונים לעומת שני ערכי החיים, חיי ההכנה, שבהם האכילה היא הכרחית מצד התכונה של הצדק והטוב, אבל לא תבא אל ערך צורך העונג והכרתו בתור מצוי הגון ומתאים להמוסר הטוב, דרך ד', והחיים התכליתיים, שהם עולים במעלת הקדושה עד שהחיים וכל ההרחבה שיש בהם ושאפשר להיות בהם כולו הוא קודש קדשים, צריך להכיר איך שיעבוד מצרים ויציאת מצרים הם הנושאים של שני מיני החיים, חיי ההכנה וחיי התכלית. אמנם צריך להכיר כי כל המגרעות הנמצאים בחיי ההכנה המה באים כדי להקנות אותנו קנינים כאלה, שישלימו אותנו בהגיע זמן חיי התכלית. ואלמלא הכחות שהם נראים לנו שפלים ויוצאים מתעודת הטוב והאופר, שהקינו אותם לנו בזמן ההכנה, דוקא ע"י מה שאז היינו ראויים לדברים קטנים, לא היה אפשר שנבא למעלה רוממה באמת בהגיע זמן התכלית, שצריך שיהיו אז החיים מלאים מכל טוב, מכל ידיעה וכל רשימה הראויה למלא את החיים אורה בהצטרפותה אל הכלל הגדול, ההולך ואור, ומכניס את הכל לתכליתו הרם והנשא. ע"כ פה הוא מגיד, "מתחיל בגנות ומסיים בשבח", להורות שהגנות היא צורך השבח. מתחיל בגנות של "עבדים היינו". אמנם העבדות ודאי גרמה כמה דברים רעים, כמה תכונות נשחתות, ואצ"ל רעות וצרות בהוה שלה לאותם הסובלים אותה אז, אבל גם תכונת ההכנעה, וההשתעבדות למי שראוי להשתעבד, להיות עבד ד' באמת, להיות יכולים לבטל הרצון העצמי והנטיה העצמית בשביל קבלת עול מלכות שמים, שישראל מצטיינים בה, ושהביאו בזה ועתידים להביא טובה רבה להם ולעולם, גם זה ההכשר נקנה ע"י קנין העבדות והרגל השיעבוד, שאחרי שסיגיו יצורפו, וכח השפלות המוריד את ערך האדם יוסר, ע"י התרוממות הנפש של גאון שם ד' ותפארת הוד החיים המלאים כל טוב, שיברך ד' בהם את עמו באחרית הימים, כמה מעטר ומשלים את כלל התכונה הכללית שבאומה יהיה אז אותו רושם העבדות, אותו התמצית המצטרף לטובה שישאר אחר הזיקוק. ורק הוא ישלים את החירות הגמורה, בהיות האדם כ"כ בן חורין עד שיוכל בחירותו המוחלטת ג"כ לשעבד עצמו במקום הראוי, ולהיות עבד במקום שהעבדות היא החירות האמיתית. "אל תירא עבדי יעקב". כתכונת העבדות המגיעה להשלמת החירות כך היא תכונת האכילה ההכרחית הבאה מהכרח החיים, המשלמת אח"כ בחוזק קישורה הטבעי את הוד החיים העדינים, שבהם החיים כבר תכליתיים, שבכח החוזק ועומק ההרגשה ההכרח הוא יותר מצויין מהחפץ, והחפץ שהוא רם ונאצל שיש בו אותם המעלות של ההכרח, רק הוא חפץ שלם ונשגב, ושע"כ צריך הוא להיות עובר מעבר ההכרח. כשם שהגנות של העבדות גרמה לשבח מצדה, כן הגנות של "מתחילה עובדי ע"ז היו אבותינו" הוא ג"כ גורם לשבח, שמפני יתרונם הגדול של ישראל, ונטייתם לרוחניות ולשכליות, מפני תעודת קדושתם, בתור עם קדוש, העומדים להודיע שם ד' האל הקדוש בעולמו, הלא יכול היה להיות משתמט מידם לגמרי כח הדמיון. באותו הצד שהוא צריך לשכלולו של עולם ותיקונו, להכשרת ההנאות והעידונים היפים שהם באים מיסוד ההכשר הדמיוני, והנטיה בכלל לחוזק גופי, שכח השכל והתגברות הרוחניות מכניעתו. ע"כ כדי לתן שורש בגזע לבל יבולע לצד הדמיוני והחומרי לגמרי, הכין אדון כל המעשים ב"ה רטיה קודם, שמתחילה עובדי ע"ז היו אבותינו והתגברה בהם למדי התכונה החומרית והכשרון הדמיוני במדה נפרזה, מאחר שלא היה השכל הטהור שיסודו הוא דעת א-לקים מעכבתו. ומזה יצא השבח, שעכשיו קרבנו המקום לעבודתו ויכולים אנחנו להעשיר את תכונתה של העבודה הא-לקית, את הוד החסד והצדק הא-לקי הטהור, בכל אותם הכשרונות שנמצאים בנו מיסוד הגזע המקורי שע"ז היו אבותינו, שנותן אימוץ לכח הגופי וכשרון הדמיון שימצא אחרי זיקוקו את מקומו המוגבל לו. זהו התכלית של הסברת המגיד, לסמן האיחוד של שני מיני האכילות, שהם מכוונים לעומת שני מיני החיים לכל צדדיהם.